

DELTAGER OG PRODUCENT

LÆRERVEJLEDNING, KRISTENDOMSKUNDSKAB

OM TEMAET

Børn og unge vokser i dag op i et digitaliseret samfund og kommer hver dag i berøring med en række erfaringer med digitale redskaber, som har betydning for dem eller får betydning for dem. Her er de både med til at producere indhold i form af tekster, video og billeder m.m. og på den måde tager de del i det digitaliserede samfund. At deltage ansvarligt hænger derfor både sammen med en etisk og demokratisk fordring i forhold til menneskelige relationer men også viden og færdigheder i online produktion - hvilke formidlingsteknikker og virkemidler gøres der brug af og kan der gøres brug af? Hvordan bruges og misbruges data i den forbindelse?

INDHOLD

Temaet arbejder især ud fra en etisk dimension i forhold til:

- At være ansvarlig deltager og kritisk producent online
- At skabe dialog og refleksion over, hvordan elever deltager i online fællesskaber ud fra en etisk og demokratisk fordring
- At skabe dialog og refleksion over, hvordan elever aktivt forholder sig til online produktion og delinger

DIDAKTISKE PRINCIPPER

Elevaktiv

- At give plads til eksperimentel og undersøgende praksis i undervisningen

Flerstemmighed

- At bringe elever i dialog med hinanden og stoffet og dele "kontrollen" i klassen ved at arbejde aktivt med dialog
- At stille autentiske spørgsmål og udnytte elevsvar konstruktivt i undervisningen

Scenariebaseret - i "andres sko"

- At vægte, at elever interagerer med hinanden og med stoffet ud fra principper bag *Løgstrups etiske fordring*

- At vægte at arbejde med elevernes fantasi og indlevelsesmuligheder gennem opstilling af scenarier eksempelvis dilemmaer, rollespil, teater, kontrafaktiske fortællinger
- At arbejde med empati og scenarier ved at lade elever leve sig ind i andres situationer og sted, ved at "gennemspille" forskellige perspektiver, valgmuligheder og handlingsforløb

OPGAVER

Filmet og delt - om billeddeling uden samtykke

Varighed:

2-3 lektioner

Nøgleord:

Overvågning og webetik

Opgaven behandler billeddeling uden samtykke det at blive filmet uden helt at vide det, dvs. filmet i det skjulte som problemstilling. Desuden problematikken om, at billeder i stigende grad deles uden samtykke. I opgaven rettes der fokus mod at arbejde med, elevernes etiske forståelse af det at tage billeder i det offentlige rum. Her er det vigtigt, at eleverne får øje på, hvilke konsekvenser det kan have, at billeder i dag produceres i et væk og det, at man potentielt kan blive filmet, når som helst, hvor som helst.

Ressourcer fra sitet

Opgaven kan med fordel knyttes sammen med:

- **Diskussion:** *Snap du er på! Et øjeblik eller for evigt? - om hacking og billeddeling* under temaet *Deltager og producent*
- **Diskussion:** *Pranks og jokes på YouTube - om grænser mellem sjov og alvor online* under temaet *Deltager og producent*
- **Diskussion:** *Sneboldeffekten - Om når ting går viralt* under temaet *Sociale medier, sociale virkeligheder*
- **Opgave:** *At være mig selfie - om identitet og iscenesættelse* under temaet *Deltager og producent*

Forberedelse

Der findes mange aktuelle artikler om billeddeling uden samtykke og hævnporno, som med fordel vil kunne inddrages i undervisningen.

Yderligere læsning

digitaleunge.dk er en tænketank om unges offentlige og private liv på de sociale medier, som bl.a. indeholder en guide til unge om menneskerettigheder på sociale medier. Guiden vil være god at bringe i spil, så eleverne bliver bekendt med deres rettigheder online.

Tegn på læring

Der er forslag til læringsmål samt læseguide til opgaven, som eleverne kan benytte sig af i besvarelsen af opgaven. Nedenfor er der derfor forslag til *tegn på læring*:

- Eleven anvender “deling af billeder uden samtykke” i dialog om etik
- Eleven anvender lovgivningen om deling af billeder uden samtykke i sin argumentation
- Eleven udarbejder og præsenterer mindmap om billeddeling uden samtykke og viser aktiv stillingtagen til problematikken

Et kig på etik - om at være online med omtanke

Varighed:

3-4 lektioner

Nøgleord:

webetik og digital dannelse

Opgaven behandler temaerne webetik og god netadfærd. Opgaven handler om at finde klassen samlede onlineregler eller gode handleanvisninger, når de begår sig online.

Opgaven kommer rundt om 4 grundlæggende positioner, som både handler om kritisk tænkning og etisk forståelse. Her er det vigtigt, at eleverne får øje på, hvordan digital

dannelse og etik både hænger sammen med at tænke sig om, dvs. bevare fornuften, og etikken, dvs. at behandle hinanden ordentligt.

Ressourcer fra sitet

Til opgaven bruges **redskabet**:

- Samtalekort

Opgaven kan med fordel knyttes sammen med:

- **Opgave:** *Online med omtanke - samtalen som værktøj* under temaet *Deltager og producent*
- **Opgave:** *Filmet og delt - om billeddeling uden samtykke* under temaet *Deltager og producent*
- **Opgave:** *Ansigtsløs kommunikation* under temaet *kommunikation og kildekritik*
- **Diskussion:** *Sneboldeffekten - om når ting går viralt* under temaet *Sociale medier, sociale virkeligheder*
- **Diskussion:** *Vi gider dig ikke mere - om digital mobning* under temaet *Deltager og producent*
- **Vally:** *Talk of the town*
- **Vally:** *Ferie for sjov*

Forberedelse

Det kan være en god idé at forberede eleverne til den at udarbejde de gode huskeregler ved at vise dem aktuelle cases fra dagspressen som optakt. Det kan være tilfælde, hvor unge på en eller anden måde er blevet påvirket af bestemte oplevelser online, som eleverne kan bruge som eksempler i deres diskussion.

Læremidler

Sikker Chat under Red Barnet har en række undervisningsforløb til overbygningen, der kan bruges som supplement på redbarnet.dk/skole/sikkerchat

Center for rummelighed har en række små videoer om online mobning, som vil kunne anvendes som optakt. <http://rummelighed.org/> Medierådet for børn og unge har en YouTube-kanal, som indeholder en række små videoer, der også med fordel vil kunne inddrages. Det samme gør sig gældende med DR3

Tegn på læring

Der er forslag til læringsmål samt læseguide til opgaven, som eleverne kan benytte sig af i besvarelsen af opgaven. Nedenfor er der derfor forslag til *tegn på læring*:

- Eleven praktiserer og italesætter "hop af vognen" og "langsom på aftrækkeren" korrekt
- Eleven giver i deres argumentation eksempler på at være online med omtanke
- Eleven udarbejder gode huskeregler til at være kritisk og etisk deltager og producent på de sociale medier.

Online med omtanke - samtalen som værktøj

Varighed:

2-3 lektioner

Nøgleord:

webetik, livsopfattelser og digital dannelse

Opgaven behandler temaerne webetik og god netadfærd. Opgaven bruger den sokratiske samtale og dens præmisser som ramme for at facilitere diskussionen blandt elever om hvad god netadfærd er og indebærer.

Ressourcer fra sitet

Til opgaven bruges **redskaberne**:

- Samtalekort
- Online med omtanke - den sokratiske samtale

Opgaven kan med fordel knyttes sammen med:

- **Opgave:** *Et kig på etik - om at være online med omtanke* under temaet *Deltager og producent*
- **Opgave:** *Filmet og delt - om billeddeling uden samtykke* under temaet *Deltager og producent*
- **Opgave:** *Ansigtsløs kommunikation* under temaet *kommunikation og kildekritik*
- **Diskussion:** *Sneboldeffekten - om når ting går viralt* under temaet *Sociale medier, sociale virkeligheder*
- **Diskussion:** *Vi gider dig ikke mere - om digital mobning* under temaet *Deltager og producent*
- **Vally:** *Talk of the town*
- **Vally:** *Ferie for sjov*

Forberedelse

Det kan være en god idé at forberede eleverne ved at vise dem aktuelle cases fra dagspressen som optakt. Det kan være tilfælde, hvor unge på en eller anden måde er blevet påvirket af bestemte oplevelser online, som eleverne kan bruge som eksempler i deres diskussion.

Læremidler

Sikker Chat under Red Barnet har en række undervisningsforløb til overbygningen, der kan bruges som supplement på redbarnet.dk/skole/sikkerchat

Center for rummelighed har en række små videoer om online mobning, som vil kunne anvendes som optakt. <http://rummelighed.org/> Medierådet for børn og unge har en YouTube-kanal, som indeholder en række små videoer, der også med fordel vil kunne inddrages. Det samme gør sig gældende med DR3

Tegn på læring

Der er forslag til læringsmål samt læseguide til opgaven, som eleverne kan benytte sig af i besvarelsen af opgaven. Nedenfor er der derfor forslag til *tegn på læring*:

- Eleven praktiserer dialog og samtale ud fra principper fra den sokratiske samtale
- Eleven giver i deres argumentation eksempler på at være online med omtanke
- Eleven udarbejder på baggrund af den sokratiske samtale præsentationer om være kritisk og etisk deltager og producent på de sociale medier.

Vally i kristendomskundskab

Vally er en pige på 14 år. Hun har det med at dumme sig online. *Vally* er en fiktiv karakter, der går igen under alle 4 temaer. *Vally* er blevet til via inspiration fra diverse artikler og overskrifter fra aviser. Hun kan bruges som optakt til forløb, når I sammen med eleverne vil sætte spot på nogle af de fænomener, de sociale medier har afstedkommet. Hun vil også kunne bruges i dialog om etiske spørgsmål og dilemmaer ved at være deltagende og producerende online

Vally er tænkt som en gennemgående figur, som man vil kunne benytte i en mere fri struktur. Hun ville kunne fungere som inspirationskilde til opstart af forløb o.l., men hun vil også kunne fungere som oplæg til skriftlig fremstilling og elevpræsentation.

Dilemmaterning (storycube) i kristendomskundskab

Terningen "Story Cube - dilemmaterning" indeholder en række primært etiske dilemmaer, som kan diskuteres frit i klassen som en del af klassens samlede opstart eller opsamling eller blot som en del af gruppearbejdet. Terningen kan også fungere som en del af elevernes skriftlige fremstilling som en slags igangsætning. Det kan eventuelt stilladseres yderligere i forhold til at give eleverne bestemte roller og nedsætte et debatpanel (se nedenfor) eller arbejde med en slags matrix-gruppeinddeling, hvor de elever der har fået tildelt rollerne også klædes på af en gruppe.

Debatklubben præsenterer!

Eleverne er parate. En skarp studievært venter med spænding på at modtage sine gæster, et debatpanel på 6 tændte debattører! En politiker, en kendis, en journalist, en ekspert, et øjenvidne og politiet venter i kulissen. Lyset dæmpes og publikum sidder klar med deres like-fingre og pap-emojis! Jinglen går i gang, og der zoomes ind.